

רשומות

ספר החוקים

14 בפברואר 2024

3156

ה' באדר א' התשפ"ד

עמוד

512 חוק הבוררות המסחרית הבין-לאומית, התשפ"ד-2024

תיקון עקיף:

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 – מס' 101

חוק הבוררות המסחרית הבינ-לאומית, התשפ"ד-2024*

פרק א': פרשנות ועקרונות כלליים

1. מטרה
- מטרת חוק זה ליצור מסגרת משפטית וכללים לניהול הליכי בוררות מסחרית בין-לאומית בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוק לדוגמה בעניין בוררות מסחרית בין-לאומית (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration), שאותו אימצה ועדת האומות המאוחדות למשפט בין-לאומי מסחרי (United Nations Commission on International Trade Law – UNCITRAL), ביום ב' בתמוז התשמ"ה (21 ביוני 1985), וכפי שתוקן נוסחו בידי הוועדה האמורה ביום י"א בתמוז התשס"ו (7 ביולי 2006).
2. הגדרות ופרשנות
- (א) בחוק זה –
- "בוררות" – בין שהיא מנוהלת על ידי מוסד בוררות קבוע ובין שלא;
- "בוררות בין-לאומית" – כמשמעותה בסעיף 3(ג);
- "בית משפט" – כמשמעותו בסעיף 7;
- "בית משפט זר" – בית משפט מחוץ לישראל;
- "הסכם בוררות" – כמשמעותו בסעיף 8(א) רישד;
- "הרכב הבוררים" – בורר יחיד או מספר בוררים;
- "מושב הבוררות" – כמשמעותו בסעיף 29(א).
- (ב) בכל מקום בחוק זה, למעט סעיף 37, שבו נקבעה הוראה שלפיה צדדים להסכם בוררות רשאים להחליט בעניין מסוים, יראו אותם כמי שרשאים להסמיך גורם שלישי, ובכלל זה מוסד בוררות, להחליט באותו עניין.
- (ג) בכל מקום בחוק זה שבו נקבעה הוראה שעניינה הסכמת הצדדים, ובכלל זה עניין שהצדדים הסכימו או רשאים להסכים לגביו, יראו הסכמה כאמור ככוללת כללי בוררות שהצדדים הסכימו להחיל.
- (ד) בכל מקום בחוק זה, למעט סעיפים 34(1) ו-41(ב)(1), שבו נקבעה הוראה שעניינה תביעה, היא תחול גם על תביעה שכנגד, ובכל מקום שבו נקבעה כאמור הוראה שעניינה הגנה היא תחול גם על הגנה בתביעה שכנגד.
- (ה) (1) בפרשנות חוק זה יש להתחשב במקור הבין-לאומי שלו ובצורך להבטיח שמירה על עקרון תום הלב, וכן לקדם אחידות ביישום של אלה במישור הבין-לאומי.
- (2) שאלות לגבי עניינים שחוק זה חל עליהם ואינם מוסדרים בו במפורש יידונו בהתאם לעקרונות הכלליים שעליהם הוא מבוסס.
- (א) חוק זה חל על בוררות בין-לאומית בעניין מסחרי, ולא יחולו על בוררות כאמור ההוראות לפי חוק הבוררות, התשכ"ח-1968; קבעה אמנה בין-לאומית שמדינת ישראל צד לה הוראות המסדירות עניינים שחוק זה חל עליהם, יידונו עניינים אלה בהתאם לאותן הוראות ובכפוף להן.
3. תחולה וסייגים לתחולה

* התקבל בכנסת ביום ג' באדר א' התשפ"ד (12 בפברואר 2024); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1651, מיום ו' באב התשפ"ג (24 ביולי 2023), עמ' 1240. ¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 184.

(ב) חוק זה יחול רק אם מושב הבוררות נמצא בישראל; על אף האמור, סעיפים 9, 10, 24 עד 26, 44 ו-45 יחולו גם אם מושב הבוררות נמצא מחוץ לישראל.

(ג) בוררות בין-לאומית היא בוררות שמתקיים לגביה אחד מאלה:

(1) מקומות העסקים של הצדדים להסכם הבוררות נמצאים בתחומי שיפוט שונים בעת כריתת ההסכם האמור;

(2) אחד מהמקומות שלהלן נמצא מחוץ לתחום השיפוט שבו נמצאים מקומות העסקים של הצדדים להסכם הבוררות:

(א) אם מושב הבוררות נקבע בהסכם הבוררות או מכוחו – מושב הבוררות;

(ב) המקום שבו נועד להתבצע חלק מהותי של ההתחייבויות במסגרת היחסים העסקיים בין הצדדים להסכם הבוררות;

(ג) המקום שהקשר שלו לנושא הסכסוך בין הצדדים להסכם הבוררות הוא ההדוק ביותר;

(3) הצדדים להסכם הבוררות הסכימו במפורש בכתב כי נושא הסכם הבוררות קשור ליותר מתחום שיפוט אחד.

(ד) לעניין סעיף קטן (ג) –

(1) היה לאחד הצדדים להסכם הבוררות יותר ממקום עסקים אחד, יראו כמקום העסקים שלו את מקום העסקים שהקשר שלו להסכם הבוררות הוא ההדוק ביותר;

(2) לא היה לאחד הצדדים להסכם הבוררות מקום עסקים, יראו כמקום העסקים שלו את מקום מגוריו הרגיל.

(ה) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות חוק שלפיהן לא ניתן ליישב סכסוך מסוג מסוים באמצעות בוררות או מהוראות חוק שלפיהן ניתן ליישב סכסוך מסוג מסוים באמצעות בוררות רק בהתאם להוראות הקבועות באותו חוק או שנקבעו מכוחו.

(א) על קיום תקשורת בכתב, ובכלל זה שליחה או קבלה של הודעות בכתב או מסמכים (בסעיף זה – מסמכים), יחולו ההוראות שלהלן, אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת:

(1) כל מסמך שנשלח באופן המאפשר תיעוד של ניסיון המסירה ייחשב כאילו התקבל, אם נמסר לנמען במסירה אישית או אם נמסר למקום עסקי של הנמען, למקום מגוריו הרגיל או לכתובתו למשלוח דואר; אי-אפשר לאתר אף אחת מהכתובות כאמור בשקידה סבירה, ייחשב המסמך כאילו התקבל, אם נמסר לכתובת הידועה האחרונה של מקום עסקי או מקום מגוריו הרגיל של הנמען או לכתובת הידועה האחרונה למשלוח דואר בכל אמצעי המאפשר תיעוד של ניסיון המסירה;

(2) מסמך ייחשב כאילו התקבל ביום שבו נמסר כאמור.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין שליחה או קבלה של מסמכים במסגרת הליך המתנהל לפני בית משפט.

חוקה לעניין קבלת מסמכים 4.

5. נודע לאחד הצדדים להליך בוררות כי לא קוימה הוראה מהוראות חוק זה שהצדדים רשאים להתנות עליה או דרישה מהדרישות לפי הסכם הבוררות, ואותו צד המשיך בהליך הבוררות בלי שטען להפרת ההוראה או הדרישה (בסעיף זה – הפרה) בלא עיכוב בלתי מוצדק, ואם נקבעה בהסכם הבוררות תקופה קצובה שבמהלכה ניתן להעלות טענה כאמור – בתוך התקופה שנקבעה כאמור יראו אותו כאילו ויתר על זכותו לטעון להפרה.
6. בעניינים שחוק זה חל עליהם, לא יפעיל בית המשפט את סמכויותיו אלא לפי חוק זה.
7. הסמכויות המוקנות בחוק זה לבית המשפט, למעט הסמכויות הקבועות בסעיף 9, יהיו נתונות לבית המשפט המוסמך לדון, לפי כל דין, בעניין שהוסכם למוסרו לבוררות, למעט בית משפט השלום, שבעניינים שבסמכותו ידון בית המשפט המחוזי.

פרק ב': הסכם בוררות

8. (א) הסכם בוררות הוא הסכם למסור לבוררות סכסוכים שהתגלעו בין צדדים ליחסים משפטיים מוגדרים, חוזיים או אחרים, כולם או חלקם, או סכסוכים כאמור שעשויים להתגלע ביניהם בעתיד, בנוגע לאותם יחסים; הסכם בוררות יכול שייערך בצורה של תניה בחוזה שלפיה יש למסור לבוררות סכסוכים כאמור (להלן – תניית בוררות) או כהסכם נפרד.
- (ב) הסכם בוררות יהיה בכתב.
- (ג) יראו הסכם בוררות כהסכם בכתב אם תוכנו מתועד בדרך כלשהי, גם אם נכרת בעל פה, בהתנהגות או בכל דרך אחרת.
- (ד) הסכם בוררות שנכרת באמצעות מסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001², יראו אותו כאילו נעשה בכתב, אם המסר האמור ניתן לשמירה ולאחזור.
- (ה) נכללה בכתב תביעה או בכתב הגנה במסגרת הליך משפטי טענה לקיומו של הסכם בוררות, והצד השני להליך לא הכחיש זאת, יראו את ההסכם האמור כאילו נעשה בכתב.
- (ו) נכללה בחוזה הוראה שלפיה יחולו לעניין אותו חוזה הוראות מסמך הכולל תניית בוררות, יראו הוראה כאמור כהסכם בוררות בכתב.
9. (א) הוגשה לבית משפט תובענה בעניין שהוסכם למוסרו לבוררות, יעבב בית המשפט, לבקשת בעל דין שהוא צד להסכם הבוררות, את ההליכים בתובענה ויפנה את הצדדים להליך של בוררות, והכול אלא אם כן מצא בית המשפט כי הסכם הבוררות בטל ומבוטל, משולל כוח פעולה או שאיננו בריביוע; בקשת צד לפי סעיף קטן זה תוגש לא יאוחר ממועד הגשת כתב הטענות הראשון שלו הכולל טענות לגופו של הסכסוך.
- (ב) אין בהגשת תובענה לבית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע את פתיחתו של הליך בוררות או את המשך ניהולו, ובכלל זה מתן פסק בוררות, אף בזמן שהתובענה תלויה ועומדת בבית המשפט.
10. הגיש צד בקשה לסעד זמני לבית משפט, לפני תחילת הליך הבוררות או במהלכו, לא יראו הגשת בקשה כאמור או מתן סעד זמני במועד כאמור בידי בית המשפט מעשה שאינו מתיישב עם הסכם הבוררות; בסעיף זה – "בית משפט" – לרבות בית משפט זר;

² ס"ח התשס"א, עמ' 210.

”סעד זמני” – לרבות סעד דומה במהותו שנתן בית משפט זה.

פרק ג': מינוי הרכב הבוררים

11. מספר הבוררים (א) הצדדים רשאים לקבוע את מספר הבוררים בהרכב הבוררים.
- (ב) הסכימו הצדדים על מספר הבוררים גם בהסכם ביניהם וגם באמצעות הפניה לכללי הבוררות שיחולו על הסכסוך, יגברו הוראות ההסכם, אלא אם כן נקבע בכללי הבוררות כי הם גוברים על הסכמת הצדדים.
- (ג) באין הסכמה כאמור בסעיף קטן (א), ימנה הרכב הבוררים שלושה בוררים.
12. מינוי בוררים (א) בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ג) ו-(ד), הצדדים רשאים להסכים על הליך למינוי הרכב הבוררים.
- (ב) באין הסכמה כאמור בסעיף קטן (א), יחולו ההוראות שלהלן, לפי העניין:
- (1) לעניין הרכב בוררים המונה שלושה בוררים – כל צד ימנה בורר אחד, והבוררים שמינו הצדדים כאמור ימנו את הבורר השלישי, והוא יהיה יושב ראש הרכב הבוררים; לא מינה אחד הצדדים בורר בתוך 30 ימים מהיום שבו קיבל מהצד השני בקשה לעשות כן, או לא הגיעו שני הבוררים שמינו הצדדים להסכמה על זהות הבורר השלישי בתוך 30 ימים מיום מינוים, ימנה בית המשפט, לבקשת אחד הצדדים, את הבורר;
- (2) לעניין הרכב בוררים המונה בורר יחיד – הבורר ימונה בהסכמה בין הצדדים; לא הסכימו הצדדים על זהות הבורר בתוך 30 ימים מהיום שבו התקבלה בקשת אחד הצדדים לעשות כן אצל הצדדים האחרים, ימנה בית המשפט את הבורר לבקשת אחד הצדדים.
- (ג) הסכימו הצדדים על הליך למינוי הרכב הבוררים, כאמור בסעיף קטן (א) (בסעיף קטן זה – הליך מינוי מוסכם), רשאי צד, אם מתקיימת אחת הנסיבות שלהלן, לבקש מבית המשפט לתת כל החלטה או הוראה הנדרשת לשם מינוי ההרכב כאמור:
- (1) אחד מהצדדים לא פעל כנדרש ממנו בהתאם להליך המינוי המוסכם;
- (2) הצדדים, או הבוררים שמונו, לא הצליחו להגיע להסכמה הנדרשת מהם בהתאם להליך המינוי המוסכם;
- (3) גורם שלישי לא מילא תפקיד שהוטל עליו לפי הליך המינוי המוסכם;
- והכול אלא אם כן קבעו הצדדים, במסגרת הסכמתם על הליך המינוי כאמור, דרך אחרת להבטחת המינוי.
- (ד) בהחלטה על מינוי בורר לפי סעיף קטן (ב) או (ג), יתחשב בית המשפט בכישורים הנדרשים מהבורר לפי הסכמת הצדדים וישקול שיקולים שיש בהם כדי להבטיח, ככל האפשר, מינוי בורר חסר פניות ובלתי תלוי; בהחלטה כאמור שעניינה מינוי של בורר יחיד או מינוי של בורר שלישי בהרכב בוררים המונה שלושה בוררים, ישקול בית המשפט, נוסף על השיקולים האמורים, אם יש מקום למנות בורר שמדינת אורחותו שונה מזו של הצדדים.
- (ה) החלטת בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב) או (ג) ניתנת לערעור אם ניתנה לכך רשות מאת בית משפט שלערוה.
13. חובת גילוי לבורר ועילות פסלות (א) קיבל אדם פנייה להתמנות לבורר, יגלה כל מידע על קיומן של נסיבות שיש בהן כדי לעורר חשש הניתן להצדקה לגבי היותו חסר פניות או בלתי תלוי לעניין הליך

הבוררות; מונה אדם לבורר, יגלה לצדדים, החל ממועד המינוי ועד תום הליך הבוררות, בלא דיחוי, כל מידע כאמור, אלא אם כן מסר מידע זה לצדדים קודם לכן.

(ב) צד רשאי לבקש לפסול אדם מלשמש בורר רק אם מתקיימות נסיבות שיש בהן כדי לעורר חשש הניתן להצדקה לגבי היותו חסר פניות או בלתי תלוי, או אם אין לו הכישרון הנדרשים לכך לפי הסכמת הצדדים; ואולם צד כאמור רשאי לבקש לפסול בורר שהוא מינה או השתתף בהליך מינויו, רק מטעמים כאמור שנודע לו עליהם לאחר המינוי.

14. הליך לפסילת בורר (א) בכפוף להוראות סעיף קטן (ג), הצדדים רשאים להסכים על הליך לפסילת בורר.

(ב) באין הסכמה כאמור בסעיף קטן (א), צד המבקש לפסול בורר ישלח בקשה מנומקת בכתב להרכב הבוררים, בתוך 15 ימים מהמועד שבו נודע לו על מינוי הרכב הבוררים או על קיומן של הנסיבות האמורות בסעיף 13(ב); הוגשה בקשה כאמור, יחליט הרכב הבוררים בבקשה, אלא אם כן הבורר שלגביו הוגשה הבקשה התפטר או שהצד השני הסכים לבקשה, לפני מתן ההחלטה; לא יראו בהתפטרות הבורר או בהסכמת הצד השני לבקשה, לפי סעיף קטן זה, משום הסכמה בדבר התקיימות נסיבות כאמור בסעיף 13(ב).

(ג) נדחתה בקשה לפסילת בורר שהוגשה במסגרת הליך מוסכם כאמור בסעיף קטן (א), או לפי הוראות סעיף קטן (ב) (בסעיף קטן זה – בקשת פסלות), רשאי הצד שהגיש את הבקשה לפנות לבית המשפט, בתוך 30 ימים מיום שקיבל הודעה על ההחלטה בדבר דחיית הבקשה, בבקשה לדון ולהחליט בבקשת הפסלות; הוגשה לבית המשפט בקשה כאמור רשאי הרכב הבוררים, ובכלל זה הבורר שבקשת הפסלות הוגשה לגביו, להמשיך בהליך הבוררות, ובכלל זה לתת פסק בוררות, גם אם הבקשה תלויה ועומדת.

(ד) החלטת בית המשפט לפי סעיף קטן (ג) ניתנת לערעור אם ניתנה לכך רשות מאת בית משפט שלערוור.

15. נבצרות בורר או הימנעותו מפעולה (א) בורר שנבצר ממנו למלא את תפקידו מטעם כלשהו, או שאינו ממלא את תפקידו במועדים שנקבעו לכך בלא סיבה מוצדקת, תסתיים כהונתו כבורר, אם הוא התפטר או שהצדדים הסכימו כי יש להעבירו מתפקידו; הייתה מחלוקת בין הצדדים לגבי התקיימותה של עילה מהעילות האמורות, רשאי כל צד לבקש מבית המשפט להחליט בדבר סיום כהונתו של הבורר.

(ב) התפטר בורר לפי סעיף קטן (א), או הסכים צד להעברתו של בורר מתפקידו כאמור באותו סעיף קטן, לא יראו התפטרות או הסכמה כאמור משום הסכמה בדבר התקיימות עילה מהעילות האמורות באותו סעיף קטן.

(ג) החלטת בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) ניתנת לערעור אם ניתנה לכך רשות מאת בית משפט שלערוור.

16. מינוי בורר חליף (א) הסתיימה כהונתו של בורר בשל התפטרותו, בשל כך שהצדדים הסכימו על העברתו מתפקידו או מכל סיבה אחרת, לפי סעיפים 14 או 15, ימונה בורר חליף בהתאם להוראות שחלו על מינוי הבורר שכהונתו הסתיימה.

פרק ד': סמכות הרכב הבוררים

17. סמכות הרכב הבוררים להחליט (א) הרכב הבוררים רשאי להחליט בעניין סמכותו לדון ולהכריע בסכסוך שהוסכם למוסרו לבוררות, לרבות בכל התנגדות לעניין עצם קיומו או תוקפו של הסכם הבוררות; לעניין זה, יראו תניית בוררות כהוראה נפרדת משאר הוראות החוזה, ואם קבע הרכב הבוררים כי החוזה בטל ומבוטל, לא יראו בשל כך בלבד את תניית הבוררות כחסרת תוקף.

(ב) צד המבקש לטעון כי להרכב הבוררים אין סמכות לדון ולהכריע בסכסוך בין הצדדים, יעלה טענה כאמור לא יאוחר ממועד הגשת כתב ההגנה בהליך הבוררות; לא יראו צד להליך בוררות כמנוע מלהעלות טענה כאמור רק בשל כך שמינה בורר או שהשתתף בהליך למינוי בורר.

(ג) צד המבקש לטעון כי הרכב הבוררים חרג מסמכותו, יעלה טענה כאמור בהזדמנות הראשונה שבה העניין שנטען שאין להרכב הבוררים סמכות לגביו, נדון בהליך הבוררות.

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הרכב הבוררים רשאי לאפשר לצד להעלות טענה לפי אותם סעיפים קטנים אף לאחר המועד האמור בהם, אם מצא כי העיכוב בהעלאת הטענה היה מוצדק.

(ה) הרכב הבוררים רשאי להחליט בטענה לפי סעיף קטן (ב) או (ג) כשאלה מקדמית או במסגרת פסק הבוררות לגופו של הסכסוך; דן הרכב הבוררים בטענה כאמור כשאלה מקדמית ודחה את הטענה, רשאי כל צד לבקש מבית המשפט, בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעה על החלטה כאמור, להכריע בעניין; הוגשה לבית המשפט בקשה כאמור, רשאי הרכב הבוררים להמשיך בהליך הבוררות, ובכלל זה לתת פסק בוררות, גם אם הבקשה תלויה ועומדת.

(ו) לא ביקש צד מבית המשפט להכריע בעניין בתקופה כאמור בסעיף קטן (ה), יהיה אותו צד רשאי לטעון להיעדר סמכות הרכב הבוררים רק במסגרת בקשה לביטול פסק בוררות לפי סעיף 43, אם תוגש.

(ז) החלטת בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ה) ניתנת לערעור אם ניתנה לכך רשות מאת בית משפט שלערעור.

פרק ה': סעד זמני

סימן א': סעד זמני מאת הרכב הבוררים

18. (א) אם לא הסכימו הצדדים אחרת, רשאי הרכב הבוררים, לבקשת אחד הצדדים (בפרק זה – המבקש), ולאחר שנתן לשאר הצדדים להביע את עמדתם, לתת סעד זמני.

(ב) בפרק זה, "סעד זמני" – סעד לפרק זמן מוגבל, שניתן בכתב, בצורת פסק בוררות או בצורה אחרת, ושבו הרכב הבוררים מורה לצד, בכל עת לפני מתן פסק הבוררות הסופי כאמור בסעיף 40, לעשות אחד מאלה:

(1) לפעול לשמירת המצב הקיים או להשבת המצב לקדמותו, עד להכרעה בסכסוך;

(2) לנקוט פעולה שתמנע נזק להליך הבוררות או פגיעה בו, ובכלל זה הטייתו, או להימנע מנקיטת פעולה שעשויה לגרום לנזק או לפגיעה כאמור;

(3) לספק אמצעים לשמירת נכסים שבאמצעותם יהיה אפשר לבצע פסק בוררות שיינתן בעתיד;

(4) לשמר ראיות שעשויות להיות נוגעות לעניין ומהותיות ליישוב הסכסוך.

19. (א) הרכב הבוררים לא ייתן סעד זמני לפי סעיף 18(ב)(1), (2) או (3), אלא אם כן שוכנע בקיומם של שני אלה:

(1) אם הסעד לא יינתן עלול להיגרם נזק שאינו ניתן לריפוי מספק באמצעות פסיקת פיצויים והוא עולה באופן ניכר על הנוק שעלול להיגרם לצד שנגדו מופנה הסעד, אם יינתן הסעד;

סמכות הרכב הבוררים לתת סעד זמני

תנאים למתן סעד זמני

- (2) יש אפשרות סבירה לכך שהמבקש יזכה בתביעה לגופה; החלטת הרכב הבוררים לגבי התקיימות האמור בפסקה זו לא תשפיע על שיקול הדעת של הרכב הבוררים בהחלטות שייתן בהמשך הליך הבוררות.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו על בקשה לסעד זמני לפי סעיף 18(ב)(4) רק אם הרכב הבוררים קבע שיחולו, ובאופן ובמידה שקבע.
20. שינוי סעד זמני, התליתו או ביטולו
הרכב הבוררים רשאי, לבקשת אחד הצדדים, לשנות סעד זמני שנתן, להתלותו או לבטלו, וכן רשאי הוא לעשות כן ביוזמתו, אם מתקיימות נסיבות חריגות ולאחר שהודיע על כך לצדדים מבעוד מועד, ונתן להם אפשרות להביע את עמדתם.
21. מתן ערובה
הרכב הבוררים רשאי לחייב את המבקש לתת ערובה מספקת בקשר לסעד.
22. גילוי
הרכב הבוררים רשאי לדרוש מכל צד לגלות באופן מידי כל שינוי מהותי בנסיבות שעל בסיסן התבקש או ניתן הסעד הזמני.
23. הוצאות ופיצויים
קבע הרכב הבוררים, לאחר מתן סעד זמני, שבנסיבות העניין לא הייתה הצדקה למתן הסעד, יישא המבקש בכל ההוצאות הנובעות מהסעד הזמני וכן בתשלום פיצויים בשל כל נזק שנגרם לצד כלשהו עקב מתן הסעד הזמני; הרכב הבוררים רשאי לפסוק הוצאות ולהורות על תשלום פיצויים כאמור בכל שלב בהליך הבוררות.
- סימן ב': הכרה בסעד זמני מאת הרכב הבוררים ואכיפתו**
24. הכרה בסעד זמני ואכיפתו
(א) סעד זמני שנתן הרכב בוררים יוכר כמחייב את הצדדים, ואלא אם כן קבע הרכב הבוררים אחרת – ייאכף על ידי בית המשפט, לפי בקשה בכתב, והכול בלא קשר לתחום השיפוט שבו הוא ניתן ובכפוף להוראות סעיף 25.
- (ב) צד המבקש להכיר בסעד זמני או לאכוף אותו יודיע לבית המשפט, בלא דיחוי, על כל ביטול, התליה או שינוי של הסעד הזמני האמור בין שהבקשה תלויה ועומדת לפני בית המשפט ובין שבית המשפט קיבל את הבקשה.
- (ג) בית המשפט רשאי, אם מצא לנכון לעשות כן, להורות לצד המגיש בקשה להכרה בסעד זמני או לאכיפתו לתת ערובה מספקת; בית המשפט יורה כאמור אם הרכב הבוררים לא נתן החלטה בעניין ערובה או אם בית המשפט סבר כי הדבר נדרש לשם הגנה על זכויותיו של צד שלישי.
25. עילות לסירוב להכרה בסעד זמני או לאכיפתו
(א) בית המשפט רשאי לסרב להכיר בסעד זמני או לסרב לאכוף אותו, רק בהתקיים אחד מאלה:
(1) המשיב לבקשה להכרה בסעד זמני או לאכיפתו ביקש זאת, ומתקיים אחד מאלה:
(א) מתקיים האמור בפסקאות משנה (א), (ב), (ג) או (ד) שבסעיף 45(א)(1), בשינויים המחויבים;
(ב) הרכב הבוררים התנה את מתן הסעד הזמני במתן ערובה בקשר לסעד ומבקש הסעד הזמני לא מילא אחר התנאי;
(ג) הסעד הזמני בוטל או הותלה בידי הרכב הבוררים, ואם בית המשפט בתחום השיפוט שבו מתנהלת הבוררות או בתחום השיפוט שלפי דיניו ניתן הסעד הזמני, לפי העניין, מוסמך לבטל או להתלות את הסעד הזמני – בידי בית משפט כאמור; בפסקת משנה זו, "בית משפט" – לרבות בית משפט זר;
(2) בית המשפט מצא כי מתקיים אחד מאלה:

(א) הסעד הזמני אינו מסוג הסעדים שבית המשפט מוסמך לתת לפי דין, אלא אם כן בית המשפט מצא כי ניתן להתאים את הסעד הזמני לסעדים שבסמכותו לתת, בלי לשנות את מהותו;
(ב) מתקיים לגבי הסעד הזמני האמור בפסקאות משנה (א) או (ב) שבסעיף 45(א)(2), בשינויים המחוייבים.

(ב) קביעת בית המשפט לעניין התקיימות הנסיבות המנויות בסעיף קטן (א)(1) או (2) תינתן רק לשם החלטה בבקשה להכרה בסעד זמני או לאכיפתו ולא תשמש אלא למטרות אלה; בית המשפט לא יקיים, לשם החלטה בבקשה כאמור, דיון בסעד הזמני לגופו.

סימן ג': סעד זמני מאת בית המשפט

26. סעד זמני מאת בית המשפט לתת סעד זמני בהליכים המתנהלים לפניו תהיה נתונה לו גם לעניין הליכי בוררות כאמור בחוק זה, בין שמקום הבוררות בישראל ובין שהוא מחוץ לישראל; בית המשפט יפעיל את סמכותו כאמור בהתאם לסדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים לפניו, בהתחשב במאפיינים הייחודיים של בוררות בין-לאומית.

פרק ו': ניהול הליך בוררות

27. יחס שווה לצדדים הרכב הבוררים יעניק יחס שווה לצדדים וייתן לכל צד הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו לפניו.

28. אם לא נאמר אחרת בחוק זה – קביעת סדרי הדין

(1) הצדדים להליך בוררות רשאים להסכים על סדרי הדין שיחולו לעניין ניהול הליך הבוררות בידי הרכב הבוררים, ועל דיני הראיות שיחולו;

(2) באין הסכמה כאמור בפסקה (1), הרכב הבוררים רשאי לנהל את הליך הבוררות כפי שימצא לנכון, ובכלל זה לקבוע את הקבילות, הרלוונטיות, החשיבות והמשקל של כל ראיה.

29. מושב הבוררות (א) הצדדים רשאים להסכים על מושב הבוררות; באין הסכמה כאמור, יקבע הרכב הבוררים את מושב הבוררות, בהתחשב בנסיבות העניין, לרבות שיקולי נוחות של הצדדים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הרכב הבוררים רשאי להתכנס בכל מקום שימצא לנכון לשם התייעצות בין חבריו, שמיעת עדים או מומחים או שמיעת הצדדים, או לשם בחינת מסמכים, טובין או נכס, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת.

30. תחילת הליך בוררות יפתח בשליחת בקשה של התובע לנתבע להפניית הסכסוך לבוררות, ויראו את המועד שבו התקבלה אצל הנתבע בקשה כאמור כמועד תחילתו של הליך הבוררות, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת.

31. שפה (א) הצדדים רשאים להסכים על השפה או השפות שישמשו בהליך הבוררות; באין הסכמה כאמור, יקבע הרכב הבוררים את השפה או השפות כאמור; הסכימו הצדדים או קבע הרכב הבוררים כאמור, ישמשו השפה או השפות שהוסכם עליהן או שנקבעו כאמור בכל הודעה או הצהרה בכתב של צד, דיון, פסק בוררות, או החלטה או הודעה אחרת מטעם הרכב הבוררים, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת או שהרכב הבוררים קבע אחרת, לעניין מסוים.

(ב) הרכב הבוררים רשאי להורות לצד שהגיש או שבכוונתו להגיש מסמך כראיה לצורך לו תרגום של המסמך לשפה או לשפות שעליהן הסכימו הצדדים או שקבע הרכב הבוררים, כאמור בסעיף קטן (א).

32. (א) תובע יגיש כתב תביעה ונתבע יגיש כתב הגנה בתוך התקופה שעליה הסכימו הצדדים, ובאין הסכמה כאמור – בתקופה שקבע הרכב הבוררים.

(ב) בכתב התביעה יפרט התובע את העובדות התומכות בתביעתו, את הנושאים שבמחלוקת ואת הסעד המבוקש; בכתב ההגנה יפרט הנתבע את טענות ההגנה, ובכלל זה טיעונים לעניין הסעד המבוקש לפי פרטי כתב התביעה, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת לגבי פרטי כתב התביעה וכתב ההגנה.

(ג) צד רשאי לצרף לכתב התביעה או לכתב ההגנה שהוא מגיש את כל המסמכים הנוגעים לעניין או לציין בו מסמכים או ראיות אחרות שבכוונתו להגיש בעתיד במסגרת הליך הבוררות.

(ד) כל צד רשאי לתקן או להשלים את כתב תביעתו או כתב הגנתו, לפי העניין, במהלך הליכי הבוררות, אלא אם כן מצא הרכב הבוררים שאין לאפשר תיקון או השלמה כאמור, בשים לב לשיהוי בהגשתו, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת.

33. (א) בכפוף לכל הסכמה אחרת בין הצדדים, הרכב הבוררים יחליט אם לקיים דיונים בעל פה לשם הצגת ראיות או טענות או גביית עדויות, או לנהל את ההליכים על יסוד מסמכים או ראיות אחרות, בלבד; ואולם, לבקשת אחד הצדדים, יקיים הרכב הבוררים דיון או דיונים כאמור בעל פה, בשלב שימצא לנכון, אלא אם כן הצדדים הסכימו שלא יתקיימו דיונים בעל פה.

(ב) הרכב הבוררים יודיע לצדדים זמן מספק מראש על כל דיון בעל פה ועל כל ישיבה שלו לשם בחינת ראיות, ובכלל זה מסמכים, טובין, או נכס אחר.

(ג) צד המגיש להרכב הבוררים כתב טענות, מסמך או מידע מסוג אחר, ימציא העתק ממנו לצד השני; הרכב הבוררים יביא לידיעת הצדדים כל חוות דעת מומחה או ראייה בכתב שהוא עשוי להסתמך עליהן בהחלטתו.

34. אם לא הסכימו הצדדים אחרת –

(1) הרכב הבוררים יפסיק את הליך הבוררות אם התובע לא הגיש את כתב התביעה בהתאם להוראות סעיף 32(א) ו-(ב), בלא שהראה טעם מספק לכך;

(2) הרכב הבוררים ימשיך את הליך הבוררות אף אם הנתבע לא הגיש את כתב ההגנה בהתאם להוראות סעיף 32(א) ו-(ב), בלא שהראה טעם מספק לכך, אולם לא יראו באי-הגשת כתב הגנה כאמור משום הודאה בטענות התובע;

(3) הרכב הבוררים רשאי להמשיך את הליך הבוררות ולתת פסק בוררות בהתאם לראיות שלפניו, אם מי מהצדדים לא התייצב לדיון או לא המציא ראייה בכתב, בלא שהראה טעם מספק לכך.

35. (א) הרכב הבוררים רשאי, אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת –

(1) למנות מומחה אחד או יותר שייתן לו חוות דעת בנושאים מסוימים שיקבע הרכב הבוררים;

(2) לחייב צד לתת למומחה כל מידע הנוגע לעניין, או להמציא לו כל מסמך טובין או נכס אחר הנוגעים לעניין או לתת לו גישה לכל אחד מאלה, לשם בחינתם.

- (ב) נתן המומחה את חוות דעתו, בעל פה או בכתב, וביקש זאת אחד הצדדים או שהרכב הבוררים מצא כי הדבר נדרש, יקיים הרכב הבוררים דיון בהשתתפות המומחה והצדדים, ובו תינתן לכל צד הזדמנות להציג לו שאלות ולהביא עדים מומחים מטעמו שיעידו לגבי הנושאים שבמחלוקת, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת.
36. (א) הרכב הבוררים וכן צד להליך הבוררות, באישור הרכב הבוררים, רשאים לבקש מבית המשפט סיוע בגביית ראיות.
- (ב) בית המשפט רשאי להיענות לבקשה ולסייע בגביית הראיות, בהתאם לסמכויותיו לפי כל דין.

פרק ז': פסק הבוררות וסיום ההליכים

37. (א) הרכב הבוררים יכריע בסכסוך בהתאם לדין שהצדדים החליטו להחיל עליו; לענין זה, יראו כל קביעה של הצדדים לענין תחולת הדין או המערכת המשפטית של תחום שיפוט מסוים כמתייחסת לדין המהותי של אותו תחום שיפוט ולא לכללי ברירת הדין שבדיני אותו תחום שיפוט, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת.
- (ב) אין קביעה של הצדדים כאמור בסעיף קטן (א), יקבע הרכב הבוררים את הדין שיחול על הדיון בסכסוך, בהתאם לכללי ברירת הדין שהוא מצא שיש להחיל בענין זה.
- (ג) הרכב הבוררים יכריע בסכסוך לפי עקרונות הצדק וההגינות המשפטית, רק אם הצדדים הסמיכו אותו לכך במפורש.
- (ד) נוסף על הדין החל לענין הסכסוך, כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג), הרכב הבוררים יכריע בסכסוך בהתאם להוראות החוזה בין הצדדים ובהתחשב בנוהג ובמקובל בעסקאות בתחום המסחר של העסקה נושא החוזה.
- (ה) בסעיף זה, "דין" – לרבות דין זה.
38. מנה הרכב בוררים יותר מבורר אחד, יתקבלו החלטותיו ברוב דעות חבריו, אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת; ואולם הבורר שהוא יושב ראש ההרכב רשאי להכריע בעניינים הנוגעים לסדרי דין ודיני ראיות, אם הצדדים או כל החברים האחרים בהרכב הסמיכו אותו לכך.
39. (א) הגיעו הצדדים להסדר המיישב את הסכסוך ביניהם, במהלך הליך הבוררות, יפסיק הרכב הבוררים את ההליך; לבקשת הצדדים, ייתן הרכב הבוררים פסק בוררות לפי נוסח ההסדר (להלן – פסק בוררות מוסכם), אלא אם כן מצא טעם שלא לעשות כן.
- (ב) פסק בוררות מוסכם ייערך בהתאם להוראות סעיף 40 ויצוין בו כי הוא פסק בוררות; יראו פסק בוררות כאמור בפסק בוררות שניתן לגופו של הסכסוך, לכל דבר ועניין.
40. (א) פסק בוררות יהיה בכתב וייחתם על ידי הבורר או הבוררים החברים בהרכב הבוררים; מנה הרכב הבוררים יותר מבורר אחד, די בחתימת פסק הבוררות בידי רוב הבוררים, ובלבד שצוינה בפסק הבוררות הסיבה להשמטת כל חתימה חסרה.
- (ב) בפסק בוררות שאינו פסק בוררות מוסכם יפורטו הנימוקים שעליהם הוא מבוסס, אלא אם כן הצדדים הסכימו שאין לנמקו.
- (ג) בפסק בוררות יצוינו תאריך נתינתו וכן מושב הבוררות כאמור בסעיף 29(א), ויראו את פסק הבוררות כאילו ניתן באותו מקום.
- (ד) לאחר מתן פסק הבוררות, יקבל כל אחד מהצדדים עותק ממנו בחתימת הבוררים בהתאם לסעיף קטן (א).

41. (א) נתן הרכב הבוררים פסק בוררות סופי או צו לפי סעיף קטן (ב), יסתימו הליכי הבוררות.

(ב) הרכב הבוררים יורה, בצו, על סיום הליכי הבוררות, אם מתקיים אחד מאלה:

- (1) התובע משך את כתב התביעה, אלא אם כן הנתבע התנגד לכך והרכב הבוררים מצא כי יש לנתבע עניין מוצדק בכך שהסכסוך יסתיים באופן סופי;
- (2) הצדדים הסכימו על סיום ההליכים;

(3) הרכב הבוררים מצא כי יש סיבה אחרת שבשלה המשך ניהול ההליכים אינו נדרש או אינו אפשרי.

(ג) בכפוף להוראות סעיפים 42 ו-43(ד), הסתיימו הליכי הבוררות, תסתיים כהונתו של הרכב הבוררים.

42. (א) בתוך 30 ימים מיום שקיבל צד עותק מפסק הבוררות כאמור בסעיף 40(ד), ואם הסכימו הצדדים על תקופה אחרת – בתוך אותה תקופה –

(1) רשאי הוא, לאחר שהודיע על כך לצד השני, לבקש מהרכב הבוררים לתקן בפסק הבוררות כל טעות בחישוב, טעות דפוס או טעות סופר, או כל טעות דומה אחרת;

(2) אם הצדדים הסכימו לכך, רשאי צד, לאחר שהודיע על כך לצד השני, לבקש מהרכב הבוררים לפרש עניין מסוים בפסק הבוררות או חלק מסוים ממנו.

(ב) מצא הרכב הבוררים כי יש להיעתר לבקשה כאמור בסעיף קטן (א)(1) או (2), יתקן או יפרש את פסק הבוררות בהתאם לבקשה בתוך 30 ימים מיום הגשתה; פרשנות כאמור בסעיף קטן זה תהיה חלק מפסק הבוררות.

(ג) הרכב הבוררים רשאי לתקן טעות כאמור בסעיף קטן (א)(1), ביוזמתו, בתוך 30 ימים מיום מתן פסק הבוררות.

(ד) בתוך 30 ימים מיום שקיבל את פסק הבוררות, רשאי כל צד, לאחר שהודיע על כך לצד השני, לבקש מהרכב הבוררים לתת פסק בוררות נוסף לגבי טענות שנטענו בהליך הבוררות ובפסק הבוררות לא נכללה התייחסות אליהן, והכול אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת; מצא הרכב הבוררים שיש להיעתר לבקשה כאמור, ייתן פסק בוררות נוסף כאמור בתוך 60 ימים מיום הגשת הבקשה.

(ה) הרכב הבוררים רשאי להאריך את התקופה לתיקון פסק הבוררות, לפרשנותו או למתן פסק בוררות נוסף, לפי סעיפים קטנים (ב) או (ד), אם ראה שיש בכך צורך.

(ו) הוראות סעיף 40 יחולו לעניין תיקון או פרשנות של פסק בוררות ופסק בוררות נוסף.

פרק ח': ביטול פסק בוררות

43. (א) פנייה לבית המשפט להתנגדות לפסק בוררות תיעשה רק בדרך של הגשת בקשה לביטולו לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

(ב) פסק בוררות ניתן לביטול על ידי בית המשפט רק בהתקיים אחד מאלה:

(1) המבקש הוכיח כי מתקיים אחד מאלה:

(א) היה פגם בכשרותו של צד להסכם הבוררות או שההסכם האמור חסר תוקף לפי הדין שהצדדים הסכימו שיחול עליו, ואם לא ניתן להתחקות אחר הדין כאמור – לפי הדין הישראלי;

בקשה לביטול פסק
בוררות כסעד יחיד
כנגדו

(ב) המבקש לא קיבל הודעה מתאימה על מינוי בורר או על הליך הבוררות, או שלא הייתה לו אפשרות לטעון את טענותיו מסיבה אחרת;

(ג) פסק הבוררות מתייחס לסכסוך שלא נכלל או שלא הייתה כוונה שייכלל בגדר הבוררות, או שהוא כולל החלטות בעניינים שלא נמסרו לבוררות; ואולם, אם ניתן להפריד את ההחלטות שניתנו בעניינים שנמסרו לבוררות מההחלטות שניתנו בעניינים שלא נמסרו לבוררות, יהיה בית המשפט רשאי לבטל רק את החלקים בפסק הבוררות הכוללים החלטות בעניינים שלא נמסרו לבוררות;

(ד) הרכב הבוררים שמונה או ניהול הליך הבוררות היה שלא בהתאם להסכמת הצדדים, אלא אם כן יש בהסכמה כאמור סתירה להוראה בחוק זה שהצדדים אינם רשאים להתנות עליה; ואולם, אם לא הייתה הסכמה של הצדדים בעניינים אלה – הרכב הבוררים שמונה או ניהול הליך הבוררות היה שלא בהתאם להוראות חוק זה;

(2) בית המשפט מצא כי מתקיים אחד מאלה:

(א) לא ניתן, לפי הדין הישראלי ליישב את נושא הסכסוך בדרך של בוררות;

(ב) פסק הבוררות נוגד את תקנת הציבור של ישראל.

(ג) בקשה לביטול פסק בוררות תוגש בתוך 90 ימים מהמועד שבו קיבל המבקש עותק מפסק הבוררות, כאמור בסעיף 40(ד), ולעניין פסק בוררות שהוגשה לגבי בקשה לפי סעיף 42 – בתוך 90 ימים מהמועד שבו הרכב הבוררים החליט בבקשה האמורה.

(ד) בדיון בבקשה לביטול פסק בוררות, רשאי בית המשפט, אם מצא לנכון לעשות כן, לבקשת אחד הצדדים, להשהות את הליך הביטול לתקופה שיקבע כדי לאפשר להרכב הבוררים לחדש את הליך הבוררות או לנקוט פעולה אחרת אשר לדעת הרכב הבוררים יש בה כדי לאיין את העילות לבקשה לביטול פסק הבוררות.

פרק ט': הכרה בפסק בוררות ואכיפתו

44. (א) פסק בוררות יוכר כמחייב את הצדדים ויאיכף על ידי בית המשפט, לפי בקשה בכתב, והכול בלא קשר לתחום השיפוט שבו הוא ניתן ובכפוף להוראות סעיף זה וסעיף 45.

(ב) צד המבקש להסתמך על פסק בוררות או המבקש מבית משפט לאכוף אותו, יצרף לבקשה כאמור את פסק הבוררות המקורי או העתק ממנו, ואם בית המשפט הורה לעשות כן – יגיש לו גם תרגום של פסק הבוררות לעברית בהתאם להוראות בית המשפט.

45. (א) בית המשפט רשאי לסרב להכיר בפסק בוררות או לסרב לאכוף אותו, רק אם מתקיים אחד מאלה ובלא קשר לתחום השיפוט שבו ניתן:

(1) המשיב לבקשה להכרה או לאכיפה (בסעיף זה – המשיב) ביקש זאת והוכיח כי מתקיים אחד מאלה:

(א) היה פגם בכשרותו של צד להסכם הבוררות או שההסכם האמור חסר-תוקף לפי הדין שהצדדים הסכימו שיחול עליו, ואם לא ניתן להתחקות אחר הדין כאמור – לפי דין תחום השיפוט שבו ניתן פסק הבוררות;

הכרה בפסק בוררות ואכיפתו

עילות לסירוב להכרה בפסק בוררות או לאכיפתו

(ב) המשיב לא קיבל הודעה מתאימה על מינוי בורר או על הליך הבוררות או שלא הייתה לו אפשרות לטעון את טענותיו מסיבה אחרת;

(ג) פסק הבוררות מתייחס לסכסוך שלא נכלל או שלא הייתה כוונה שייכלל בגדר הבוררות, או שהוא כולל החלטות בעניינים שלא נמסרו לבוררות; ואולם, אם ניתן להפריד את ההחלטות שניתנו בעניינים שנמסרו לבוררות מההחלטות שניתנו בעניינים שלא נמסרו לבוררות, יהיה בית המשפט רשאי להכיר בחלקים בפסק הבוררות הכוללים החלטות בעניינים שנמסרו לבוררות או לאכוף את החלקים כאמור;

(ד) הרכב הבוררים שמונה או ניהול הליך הבוררות היה שלא בהתאם להסכמת הצדדים, ואם לא הייתה הסכמה של הצדדים בעניינים אלה, הרכב הבוררים שמונה או ניהול הליך הבוררות היה שלא בהתאם לדין תחום השיפוט שבו התנהלה הבוררות;

(ה) בעת הגשת הבקשה להכרה או לאכיפה, פסק הבוררות טרם הפך מחייב לגבי הצדדים, או שפסק הבוררות בוטל או שביצעו עוכב על ידי בית משפט בתחום השיפוט שבו, או אשר לפי דינו, ניתן פסק הבוררות;

(2) בית המשפט מצא כי מתקיים אחד מאלה:

(א) לא ניתן, לפי הדין הישראלי, ליישב את נושא הסכסוך בדרך של בוררות;

(ב) הכרה בפסק הבוררות או אכיפתו נוגדות את תקנת הציבור של ישראל.

(ב) הוגשה בקשה לביטול או לעיכוב ביצוע של פסק בוררות לבית משפט כאמור בסעיף קטן (א)(1)(ה), רשאי בית המשפט הדין בבקשה להכרה או לאכיפה, אם מצא לנכון לעשות כן, לדחות את המועד למתן החלטה בבקשה להכרה או לאכיפה, וכן, לבקשת מגיש הבקשה, לצוות על המשיב לתת ערובה מתאימה.

פרק י': הוראות שונות

46. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984³ –

תיקון חוק בתי המשפט – מס' 101

(1) בסעיף 42ב(א), פסקה (5) – תימחק;

(2) בסעיף 79ב, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) על אף האמור בסעיפים (ב) ו-(ג), התקיימו התנאים לתחולה לפי סעיף 3 לחוק הבוררות המסחרית הבין-לאומית, התשפ"ד-2024⁴, יחולו על הבוררות הוראות החוק האמור"

47. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו ותקנות לעניין תחולתו וסדרי דין בהליכים לפיו.

ביצוע ותקנות ושמירת תוקף

(ב) עד להתקנת תקנות לפי חוק זה, יחולו, בשינויים המחויבים, תקנות סדרי הדין בענייני בוררות, התשכ"ט-1968⁵, כל עוד לא בוטלו או שוננו.

³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשפ"ב, עמ' 700.

⁴ ס"ח התשפ"ד, עמ' 512.

⁵ ק"ת התשכ"ט, עמ' 556.

48. חוק זה יחול על הליך בוררות שמועד תחילתו, כאמור בסעיף 30, ביום תחילתו של חוק זה או לאחרייו.

יריב לויין
שר המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

אמיר אוחנה
יושב ראש הכנסת

יצחק הרצוג
נשיא המדינה

